

[Carl Petersen.]

Krav paa rimelige Indtjeningsforhold. I Dag har Arbejderne den store Fordel, at Arbejdsløsheden næsten er forsvundet, men man maa ikke derfor glemme, at den brede Befolkning under hele Besættelsen, da Landbruget tjente godt, havde en væsentlig Indtægtsnedgang, saaledes at der i Dag er mange Huller at udfylde i de fleste Byhusholdninger; Klædeskabene staar tomme, Møblerne er udslidt, Cyklerne trænger ogsaa til Fornyelse, og samtidig er Priserne høje og Indtægterne begrænsede. Det er derfor naturligt, at en afgørende Forudsætning for vort Partis Medvirken til betydelige Tilskud til Landbrugsproduktionen maa være, at Regeringen paa Forhaand meddeler os, paa hvilken Maade man tænker sig at skaffe de Midler, der her er Tale om at skaffe, og at den nødvendige Dækning ikke sker paa en saadan Maade, at det gaar ud over den brede Befolkning.

Som allerede nævnt maa de Foranstaltninger, der her foreslaas til Støtte for Landbrugsproduktionen, under alle Forhold ses som en midlertidig Foranstaltning til Støtte for et Erhverv, der befinder sig i en forbigaaende Vanskelighed: Jeg vil gerne understrege og slaa fast, at det er min bestemte Opfattelse, at paa længere Sigt kan dansk Landbrug ikke baseres paa kunstigt forhøjede Priser — det kan ikke lade sig gøre. Desværre er der vel al mulig Udsigt til, at Vanskelighederne fortsætter fremover, og det er derfor beklageligt, synes jeg, at Regeringen fremsætter saa omfattende Lovforslag som disse, uden at vi faar Besked om Regeringens Planer for Landbrugets Fremtid paa længere Sigt.

Naturligvis er det klart, at Fastlæggelsen af en rationel Politik ikke kan ske fra den ene Dag til den anden, men Problemerne maa tages op til Drøftelse, og de Landbrugsordninger, der træffes, maa saa vidt muligt indgaa som et naturligt Led i disse mere almindelige Planer. Det er rigtigt, at Landbrugets Omkostninger er steget kraftigt — det viser Regnskaberne —, og det er ogsaa rigtigt, at en af de Udgiftsposter paa Landmandens Budget, som er steget kraftigt, er Medhjælperlønnen. Men det er lige saa klart, at det er en naturlig og fra et socialt Synspunkt ønskværdig Udvikling, der her er sket; at Landbrugets Medhjælpere efterhaanden opnaar samme Løn og Levevilkår, som Byernes Arbejdere har tilkæmpet sig gennem de sidste Menneskealdrer, er kun et Gode. Fra socialdemokratisk Side har vi aldrig billiget det Skel, der har været mellem By- og Landarbejdernes Lønninger,

og skal dette Skel nu helt slettes — og vi haaber, det bliver det —, kan vi kun hilse dette med den allerstørste Tilfredshed.

Naturligvis maa disse ændrede Arbejdsbetingelser paa Landet imidlertid ikke medføre, at der ikke sikres de selvstændige Landmænd rimelige Forhold at arbejde under i Fremtiden. Det har ogsaa altid været mit Partis Standpunkt, men Spørgsmaalet er blot, hvorvidt et saadant Perspektiv er realistisk. Jeg tror det ikke selv, og Grunden hertil er den ganske simple, at de historiske Erfaringer viser, at saadan gik Udviklingen ikke inden for det andet store Hovederhverv i det danske Samfund, nemlig den danske Industri. Landbruget maa nu ind i samme Udvikling, som Industrien gennemløb i forrige og i Begyndelsen af dette Aarhundrede, og som førte til, at de stigende Lønninger blev ledsaget af en forøget Arbejdseffektivitet og stigende Rationalisering, saaledes at det samlede Resultat blev, at Industriens Konkurrencedygtighed ikke faldt, men tværtimod blev betydelig forbedret.

De historiske Erfaringer bekræfter ogsaa, at dansk Landbrug ikke mindst gennem Andelsbevægelsen har vist et stort selvstændigt Initiativ til fortsat Forbedring af Landbrugsproduktionen. Men skal Rationaliseringen føres til Bunds og gennemføres paa forholdsvis kort Tid, da er et samlet Fremstød baade af Landbrugets egne Kræfter og af det offentlige utvivlsomt nødvendigt. I Enkeltheder at skitserer Formerne for et saadant Fremstød til Forøgelse af Produktiviteten inden for det danske Landbrug og dermed til en Nedpresning af Omkostningerne vil naturligvis føre for vidt ved denne Lejlighed, men jeg vil dog gerne have Lov til at fremdrage et Par Enkeltheder.

Der tales saa meget om at imødegaa Mangelen paa Arbejdskraft gennem en forøget Mekanisering, og det er sikkert helt rigtigt, at der paa dette Omraade kan opnaas betydelige Resultater. Kontorchef Johs. Ridder fra Det landøkonomiske Driftsbureau oplyste saaledes i et Foredrag for et halvt Aars Tid siden, at Udviklingen i Retning af at erstatte manglende Arbejdskraft med mekaniske Hjælpemidler hidtil var foregaaet ret langsomt, for ikke at sige meget langsomt, hvilket bl. a. fremgik af, at Inventarudgifter pr. 100 Kr.'s Arbejdsudgifter, naar Arbejds- og Inventarudgifter selvfølgelig blev omregnet til samme Prisniveau, har holdt sig nogenlunde konstant fra 1925 og indtil i Dag, til Trods for den tekniske Udvikling, der har været i dette